

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. ΜΟΡΦΕΣ ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΕΣ, ΣΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΑ

A1. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Παντού γραμμές»

1. Φτιάξε πολλές και διαφορετικές γραμμές με οδοντογλυφίδες, καλαμάκια, κλωστές, κορδέλες και ό,τι άλλο θέλεις και κόλλησέ τες στο μπλοκ σου.
2. Μαζί με τους φίλους σου δημιουργήστε πολλές γραμμές παίζοντας: Σε πλαστικά ποτήρια αραιώστε τέμπερες με νερό και βουτήξτε μέσα σπάγκους. Προσεχτικά σύρετε τους σπάγκους πάνω σε χαρτί του μέτρου. Το αποτέλεσμα θα σας αρέσει, θα φτιάξετε τυχαίες γραμμές με πολλά χρώματα.
3. Με καμπύλες και ευθείες προσπάθησε να σχεδιάσεις ανθρώπινα πρόσωπα. Στο τέλος χρωμάτισε τα πρόσωπα που θα φτιάξεις.

A2. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Ο κόσμος όλος με σχήματα»

1. Κόψε ένα πορτοκάλι στη μέση, παρατήρησε τα σχήματα που έχει και σχεδιάσέ τα στο μπλοκ σου. Κάνε το ίδιο και με άλλα φρούτα (μήλα, ρόδια, αχλάδια κ.λπ.). Θα εκπλαγείς από τα σχήματα που θα ανακαλύψεις.
2. Σκέψου ένα αντικείμενο που θα μπορούσες να το σχεδιάσεις μόνο με κύκλους. Ένα άλλο με κύκλους και τρίγωνα και ένα τρίτο με τρίγωνα, τετράγωνα και κύκλους. Αν παρατηρήσεις προσεχτικά γύρω σου, θα ανακαλύψεις πολλά τέτοια αντικείμενα.

A3. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Η γέφυρα του ουράνιου τόξου»

1. Πάρε τα τρία βασικά χρώματα (κίτρινο, κόκκινο, μπλε), κάνε τις μίξεις που θέλεις και στα χρώματα που θα ανακαλύψεις πρόσθεσε μικρές ποσότητες άσπρου και μαύρου. Τι θα συμβεί στα νέα χρώματα που θα φτιάξεις;
2. Άπλωσε τυχαία το κίτρινο, το κόκκινο και το μπλε πάνω σε ένα χαρτί. Όταν στεγνώσει η επιφάνεια του χαρτιού, σχεδίασε με μαρκαδόρους διάφορα φρούτα. Θα σε οδηγήσουν τα χρώματα και ο τρόπος που ανακατεύτηκαν.

A4. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Μορφές... από και και »

1. Ψάξε σε βιβλία, εγκυκλοπαίδειες και περιοδικά έργα καλλιτεχνών και φέρε τα στην τάξη. Αν τα παρατηρήσετε προσεχτικά, θα ανακαλύψετε πόσο σπουδαίο ρόλο παίζουν οι γραμμές, τα σχήματα και τα χρώματα στη δημιουργία ενός έργου.
2. Χωριστείτε σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα θα σκεφτεί μια μικρή ιστορία με γραμμές, σχήματα και χρώματα και η άλλη θα τη ζωγραφίσει. Θα φτιάξετε τη δική σας ιστορία με τα μορφικά στοιχεία.

A5. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Χρωματογράμματα»

1. Σκέψου με ποιον τρόπο μπορείς να γράψεις το όνομά σου, έτσι ώστε να είναι όμορφο αλλά και πολύ πρωτότυπο. Παρουσιάσέ το στην τάξη. Συγκεντρώστε όλα τα ονόματα και τοποθετήστε τα στον πίνακα.
2. Με το δάσκαλό σας βρείτε τις γραμματοσειρές που διαθέτει ο Η/Υ, γράψτε τα ονόματά σας, εκτυπώστε τα και περιγράψτε τα. Θα ανακαλύψετε πολλούς και διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους γράφεται ένα γράμμα ή ένας αριθμός.
3. Φέρτε στην τάξη παραμύθια, βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και κόμικς. Συγκρίνετε τα γράμματα μεταξύ τους και προσπαθήστε να τα σχεδιάσετε στον πίνακα. Είναι ένα διασκεδαστικό παιχνίδι!

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

B1. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης»

1. Χωριστείτε σε δύο ομάδες και ψάξτε σε εγκυκλοπαίδειες και περιοδικά α) φωτογραφίες όμορφων και σπάνιων ζώων και β) φωτογραφίες όμορφων και σπάνιων λουλουδιών. Μπορείτε να φτιάξετε δύο βιβλία-λευκώματα και να παρουσιάσετε στην τάξη σας το υλικό που θα συγκεντρώσετε.
2. Βρείτε και άλλες φωτογραφίες που σας αρέσουν από τη φύση περιγράψτε τες και παρουσιάστε τες στην τάξη σας. Δημοσιεύστε την έρευνά σας στην εφημερίδα του σχολείου σας.

B2. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Η παλέτα των λουλουδιών»

1. Σε χρωματιστά χαρτιά σχεδίασε μικρά λουλούδια και κόψε τα. Κόλλησέ τα στα τετράδια, στα βιβλία ή στην κασετίνα σου. Κάνε τις δικές σου διακοσμήσεις με λουλούδια.
2. Κάντε μια μικρή έρευνα με τους συμμαθητές σου. Βρείτε ποιήματα και τραγούδια που μιλούν για λουλούδια, γράψτε τα σε ένα τετράδιο ή λεύκωμα και φτιάξτε μια ποιητική συλλογή με θέμα τα λουλούδια.
3. Ψάξε στο σπίτι σου ποια αντικείμενα είναι διακοσμημένα με λουλούδια. Κατάγραψέ τα και αν μπορείς φέρε τα στην τάξη σου. Μπορείτε να δημιουργήσετε με αυτά τα αντικείμενα μια έκθεση που θα την παρουσιάσετε στο σχολείο σας.
4. Ζωγράφισε ένα χάρτινο πιάτο με δαχτυλοπογιές. Γέμισέ το με λουλούδια.

B3. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Πρόσωπα που μιλούν»

1. Κάθισε αντικριστά με ένα φίλο σου και τοποθετήστε ανάμεσά σας ένα χαρτί του μέτρου. Ζωγραφίστε ο ένας τον άλλον με τέμπρες. Συζητήστε για τα έργα σας.
2. Βρες από περιοδικά και εφημερίδες πρόσωπα παιδιών από όλο τον κόσμο. Κόλλησέ τα σε ένα λεύκωμα και γράψε κάτω από κάθε φωτογραφία τις σκέψεις σου. Φτιάξε με τους φίλους σου το άλμπουμ της φιλίας.
3. Ζητήστε από το δάσκαλό σας να ποζάρει για σας. Ζωγραφίστε τον με όποιον τρόπο και όποια υλικά θέλετε. Τοποθετήστε τις ζωγραφιές σας γύρω από την έδρα που κάθεται. Θα είναι η δική του γωνιά!
4. Πρόσωπα μπορείς να φτιάξεις ακόμα και με τις πλαστελίνες σου.

B4. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Ένα παιδί ζωγραφίζει τ' άστρα»

1. Βρείτε φωτογραφίες με το διάστημα από περιοδικά, εφημερίδες και αφίσες και φέρτε τες στην τάξη σας. Με τις φωτογραφίες που θα μαζέψετε μπορείτε να φτιάξετε μια διαστημική γωνιά.
2. Έχουν γραφτεί πολλά τραγούδια και ποιήματα για τ' αστέρια, τον ήλιο, το φεγγάρι, την Πούλια και τον Αυγερινό. Βρες μερικά και κάνε μια μικρή συλλογή με αυτά.
3. Κάνε το ίδιο με μύθους και παραδόσεις για τους διάφορους αστερισμούς και τους πλανήτες. Θα εκπλαγείς με αυτά που θα ανακαλύψεις!
4. Γράψε μια φανταστική ιστορία με τις λέξεις: διάστημα, διαστημόπλοιο, αστροναύτης, εξωγήινοι, πλανήτες, αστέρια, παιχνίδια, λουλούδια. Εικονογράφησε την ιστορία που θα φτιάξεις, φέρε την στην τάξη και δείξε την στους συμμαθητές σου.

B5. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Τέχνη της γης»

1. Δημιουργήστε μέσα στην τάξη ένα ομαδικό φυτολόγιο με όλα τα φυτά και λουλούδια που θα βρείτε στην περιοχή σας.

2. Γράψε ένα φανταστικό γράμμα προς τη φύση, όπου θα καταθέτεις τις σκέψεις σου για την ποικιλία των υλικών που μας προσφέρει.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Γ1. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Στο εργαστήρι του Δημήτρη Μυταρά»

1. Βρες περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του Δημήτρη Μυταρά.
2. Σχεδίασε το πρόσωπο του φίλου σου με δύο τρόπους: πρώτα με μολύβι και μετά με τέμπερες. Τι παρατηρείς;
3. Φαντάσου πώς είναι μια χειμωνιάτικη νύχτα και ζωγράφισέ την με κάρβουνο.
5. Αν σου ζητούσαν να ζωγραφίσεις εργοστάσια που μολύνουν την ατμόσφαιρα και το περιβάλλον μας με ποιο υλικό θα τα ζωγραφίζες;

Γ2. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Μικρά γλυπτά»

1. Σίγουρα ξέρεις πολλά παραμύθια και ιστορίες που μιλούν για χιονάνθρωπους. Αφηγήσου αυτές τις ιστορίες στους συμμαθητές σου και ζωγράφισέ τες με όποιον τρόπο θέλεις.
2. Σε έναν περίπατό σου παρατήρησε στα πάρκα και στις πλατείες της περιοχής σου τα αγάλματα και τους ανδριάντες. Τι σχέση έχουν με την ενότητά μας;

Γ4. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Παιχνίδια με τον άνθρωπο»

1. Υπάρχουν πολλά έργα καλλιτεχνών με θέμα τους τον άνθρωπο. Μπορείς να βρεις μερικά και να τα φέρεις στην τάξη σου; Παρατήρησέ τα και σύγκρινέ τα μεταξύ τους.
2. Σκέψου ένα δικό σου τρόπο να φτιάξεις έναν άνθρωπο. Διάλεξε τα υλικά που θέλεις και παρουσίασε το έργο σου στους φίλους σου.

Γ5. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Μια ιστορία για φρούτα»

1. Βρες έργα και άλλων καλλιτεχνών με θέμα τα φρούτα, φέρε τα στην τάξη και σύγκρινέ τα με τα φρούτα των καλλιτεχνών της ενότητας.
2. Σκέψου και άλλους τρόπους για να φτιάξεις φρούτα. Τα φρούτα που θα φτιάξεις φέρε τα στην τάξη και εξήγησε στους συμμαθητές σου με ποιον τρόπο τα έφτιαξες.
3. Βρείτε τη *Φρουτοπία* του Ευγένιου Τριβιζά και, αν σας αρέσει, οργανώστε μια μικρή θεατρική ή κουκλοθεατρική παράσταση με ένα επεισόδιό της. Μαζί με το κουκλοθέατρο διοργανώστε και μια γιορτή με φρούτα, όπως τη γιορτή του Νίκου και του Μιχάλη.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ

Δ1. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Ταξίδια με το ζωγράφο της χαράς και του ονείρου»

1. Ταξίδεψε με τους φίλους σου στο διάστημα! Φτιάξτε με χαρτόκουτες διαστημόπλοια και αστροναύτες και χρωματίστε τις κατασκευές σας με τέμπερες. Μην ξεχάσετε να φτιάξετε και τις βαλίτσες.
2. Ζωγράφισε με τέμπερες τη χώρα που θα ήθελες να επισκεφτείς. Χρησιμοποίησε πολλά χρώματα, γραμμές και σχήματα για να την κάνεις όσο πιο όμορφη μπορείς. Στο τέλος σκέψου ποιο όνομα θα της ταίριαζε και γράψ' το πάνω στο χάρτη που θα φτιάξεις.
3. Παίξτε στην τάξη σας με τη λέξη «ταξίδι». α) Βρείτε τα επαγγέλματα που έχουν σχέση με τα ταξίδια και φτιάξτε έναν κατάλογο. β) Να γράψει ο καθένας ποια πράγματα θα βάλει στη βαλίτσα του για να κάνει ένα ταξίδι. Διαβάστε αυτά που γράψατε και φτιάξτε έναν κατάλογο με τα πράγματα που χρειάζονται για ένα ταξίδι.

Δ2. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Άνθρωποι στη σειρά»

1. Ψάξε σε εγκυκλοπαίδειες και περιοδικά τέχνης και βρες περισσότερες πληροφορίες για το Γιάννη Γαϊτή. Δείξε στους συμμαθητές σου τα έργα που θα βρεις και συζητήστε γι' αυτά.
2. Με αφορμή το έργο του Γιάννη Γαϊτή σκεφτείτε ποιες άλλες μορφές θα μπορούσατε να παρουσιάσετε πολλές μαζί (φρούτα, ζώα, φυτά, αστέρια κ.λπ.). Χωριστείτε σε ομάδες και δημιουργήστε με όποιο τρόπο θέλετε τις δικές σας πολλαπλές μορφές.

Δ3. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Καράβι που ταξιδεύει στο όνειρο»

1. Βρες δύο ποιήματα που σου αρέσουν και ένωσε τις stroφές τους προσπαθώντας να φτιάξεις ένα καινούργιο ποίημα.

Δ4. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Το ραντεβού των σκουπιδιών»

1. Φέρτε στην τάξη τα παλιά και χαλασμένα παιχνίδια, χωρίστε τα σε ομάδες και παρουσιάστε την πρωτότυπη συλλογή σας στο σχολείο σας.
2. Με αφορμή το ραντεβού των σκουπιδιών γράψτε τις ιδέες σας σε αφίσες και πανό, πάρτε μαζί σας πολλά σκουπίδια, πηγαίνετε στην πλατεία της περιοχής σας, δημιουργήστε με φαντασία και δώστε το δικό σας εικαστικό και οικολογικό μήνυμα στους μεγάλους. Ζητήστε τη βοήθεια και συμπαράσταση του δασκάλου σας.

Δ5. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Ο Πάουλ Κλέε μιλάει με ένα παιδί»

1. Ψάξε σε εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά τέχνης και στο διαδίκτυο και βρες και άλλα έργα του Πάουλ Κλέε. Σύγκρινέ τα με αυτά που γνωρίζεις.
2. Ζωγράφισε το αγαπημένο σου ζώο με πολλά χρώματα και φέρε το στην τάξη σου. Συγκεντρώστε όλα τα έργα και κρεμάστε τα σε έναν πίνακα.
3. Σε ποιες ενότητες του βιβλίου σου υπάρχουν και άλλα έργα του Πάουλ Κλέε; Ψάξε να τα βρεις. Θα είναι μια καλή ευκαιρία να τα ξαναδείς!
4. Βρες ένα κοχύλι, παρατήρησέ το προσεκτικά και σχεδίασε και την παραμικρή γραμμούλα που θα δεις. Αν σου αρέσει μπορείς να το κάνεις και με άλλα αντικείμενα που θα βρεις (φύλλα, πέτρες, φρούτα κ.λπ.).

Ευχαριστούμε τους παρακάτω εκδοτικούς οίκους των οποίων το φωτογραφικό υλικό χρησιμοποιήσαμε

A2. Jeannine Fiedler- Peter Feierabend, Bauhaus, Editors, Konemann.

A4. Jean Dubuffet, Museum der Moderne Salzburg.

B3. Ντίνος Ηλιόπουλος, 39ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης.

B4. Antoine de Saint-Exupery, Ο Μικρός Πρίγκιπας, εκδ. Δαμιανός, Αθήνα 1986.

G3. Happy N. Abrams, Calder, Great Modern Masters, Cameo-Abrams, inc. Publishers.

G5. 1. Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης-Οκτώβρης 1981, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

2. Χρωματίζω 1η έκδοση, εκδ. Σίγμα-Φωτεινή Στεφανίδη, Αθήνα 2002.

3. Άλφα βήτα, 1η έκδοση, εκδ. Σίγμα-Φωτεινή Στεφανίδη, Αθήνα 2002.

4. Paul Klee, Άνδρος 1993, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - Ίδρυμα Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή.

5. Πάουλ Κλέε, Η Εικαστική Σκέψη, τα μαθήματα στη σχολή Μπάουκλάους, Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, Αθήνα 1989.

Δ1. Ακριθάκης, Εκδόσεις Ιτανός, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου.

Δ5. 1. Πάουλ Κλέε, Η Εικαστική Σκέψη Ι, τα μαθήματα στη σχολή Μπάουκλάους, Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, Αθήνα 1989.

2. Paul Άνδρος 1993, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - Ίδρυμα Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή.

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιόσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιόσημο, θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α΄).

ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.